

Sygn. akt IV CNP 69/15

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie ze skargi pozwanych
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z dnia 3 czerwca 2015 r., sygn. akt I ACa 923/14,
w sprawie z powództwa B. G. i M. G.
przeciwko M. T. i W. T.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 czerwca 2016 r.,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 czerwca 2015 r. Sąd Apelacyjny w Lublinie, po rozpoznaniu apelacji pozwanych M. T. i W. T. od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 12 czerwca 2014 r. zmienił ten wyrok w pkt I i III w ten sposób, że zasądzone od pozwanych na rzecz powodów B. G. i M. G. kwoty po 60 205 złotych obniżył do kwot po 45 785,50 złotych, oddalił apelację w pozostałej części i rozstrzygnął o kosztach postępowania. Sąd pierwszej instancji uwzględnił powództwo, przyjmując za podstawę roszczenia art. 224-226 k.c. Sąd Apelacyjny zmienił podstawę roszczenia, uważając za właściwe przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu (art. 405 k.c.) i to uzasadnił wraz z uzasadnieniem nie dojścia

roszczenia powodów do przedawnienia. Obniżenie zasądzonych kwot wynikało z uznania, że powodowie nie udowodnili poniesienia części nakładów, o których zwrot toczy się spór.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Apelacyjnego pełnomocnik pozwanej M. T. zarzucił temu wyrokowi niezgodność z art. 226 § 1 w związku z art. 118 k.c. oraz niezgodność z art. 498 w związku z art. 499 k.c. W uzasadnieniu podał, że skutek wydania zaskarżonego orzeczenia pozwane poniosły szkodę w wysokości po 45 786 złotych. Wniósł o stwierdzenie niezgodności zaskarżonego wyroku z prawem oraz o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanych kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje;

Skarga nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na oczywistą bezzasadność (art. 424⁹ k.p.c.). Pełnomocnik - określający się jako reprezentujący pozwaną formułuje swoje twierdzenia i wnioski w imieniu obu pozwanych, mając od nich wspólne pełnomocnictwo - za niezgodne z prawem uznał zaskarżony, prawomocny wyrok Sądu drugiej instancji ze względu na zastosowanie, jego zdaniem niewłaściwych przepisów. Chodzi o zastosowanie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu i wówczas uwzględnienie nieprzedawnionego jeszcze roszczenia powodów, podczas gdy rozstrzygnięcie powinno zapaść na podstawie przepisów o rozliczeniach między właścicielem i posiadaczem rzeczy i wówczas krótszym terminem przedawnienia, który nastąpił, powodując oddalenie powództwa z tego względu.

Zgodnie z art. 424⁴ w związku z art. 424¹ § 1 k.p.c. można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli niezgodność ta wynika z naruszenia prawa materialnego lub przepisów postępowania. W tym wypadku chodzi o przepisy prawa materialnego i jak dowodzi się w skardze, poniesiona została szkoda w wysokości należności zasądzonej od pozwanych przez Sąd drugiej instancji, czyli po 45 785,50 złotych. Jednakże według utrwalonego orzecznictwa i poglądów doktryny wskazana niezgodność musi mieć postać kwalifikowaną, czyli musi być rażąca, a więc w szczególności nie może wynikać z różnych

poglądów na rozumienie określonych przepisów prawa, na ich interpretację i zastosowanie. W szczególności może tak się stać w razie rozbieżności w orzecznictwie, które powinno się ujednolicać w toku dyskusji odnośnie do rozumienia danych przepisów, ale które nie oznacza samo w sobie wadliwości rozstrzygnięcia konkretnej sprawy. Innymi słowy, charakter skargi, jako szczególnego i nadzwyczajnego środka odnoszącego się do prawomocnego orzeczenia sądowego wymaga, aby przesłanki skargi według art. 424¹ i nast. k.p.c. były rozumiane wąsko, czyli nie tylko wszystkie występowały, ale także, że niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych, określonych zasad porządku prawnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2013 r., I CNP 13/13; z dnia 16 lipca 2013 r., II BP 4/13; z dnia 27 sierpnia 2013 r., V CNP 81/12; z dnia 10 października 2013 r., IV CNP 27/13 i z dnia 4 grudnia 2013 r., I CNP 23/13).

W rozpoznawanej sprawie występuje rozbieżność poglądów w orzecznictwie, chociaż ma rację strona skarżąca, że nowsze orzecznictwo Sądu Najwyższego skłania się w sprawach o dokonywanie rozliczeń odnośnie do nakładów poniesionych na cudzą własność uznawać za prawidłowe stosowanie przepisów o rozliczeniach na podstawie art. 224-226 k.c. Pogląd taki wynika z przyjęcia stanowiska co do relacji tych przepisów z art. 405 i nast. k.c. tak, jak w przypadku przepisów szczególnych wobec ogólnej normy, jaką stanowi art. 405 k.c. Jeżeli jednak takie stanowisko przeważa, to nie znaczy, aby odmienny punkt widzenia, związany także z oceną konkretnego stanu faktycznego był rażąco błędny i dyskwalifikował podjęte rozstrzygnięcie. Nie może na taką opinię wpływać tylko różny termin przedawnienia roszczeń, preferujący z założenia przepisy przewidujące krótszy termin przedawnienia. Rozpoznawaną sprawę można uznać za dogodną do zastosowania art. 405 k.c. i konstrukcji bezpodstawnego wzbogacenia ze względu na zadawniony i utrwalony konflikt rodzinny, którego merytoryczne a nie tylko formalne (bo przedawnienie roszczeń) zakończenie powinno zostać przyjęte jako sprawiedliwe. W każdym razie, niezależnie nawet od tego, nie można się dopatrzyć w zaskarżonym wyroku takich nieprawidłowości, które by pozwalały uruchomić szczególną odpowiedzialność Skarbu Państwa, będącą wynikiem stwierdzenia niezgodności z prawem zaskarżonego

prawomocnego wyroku, którego zmiana lub uchylenie w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe.

Z tych względów należało na podstawie art. 424⁹ k.p.c. orzec jak w postanowieniu.

jw